

VOLKS BELANG

Jaargang 128 - nummer 10 - december 2007 - maandblad

Het politiek testament van Vanaudenhove

POLITIEK TESTAMENT OMER VANAUDENHOVE

Omer Vanaudenhove straalt gewoon als hij hem daags na de VLD-bestuursverkiezingen thuis in de "Villa Guldenboom" te Schaffen opzoeken. Zaterdag 19 mei 1993 is ook voor hem een historische dag geworden: met bijna 70% van de stemmen is Guy Verhofstadt door de VLD-leden geplebisciteerd als onbetwistbaar voorzitter. De verruimer heeft het ruim gehaald. "Verhofstadt mag De Croo dankbaar zijn, want de uitdager geeft nog een grotere glans aan de overwinning van de voorzitter", zo analyseert Omer Vanaudenhove.

Recent is het archief van wijlen minister van Staat Omer Vanaudenhove (1913-1994) geïnventariseerd en opengesteld voor het publiek. In het archief is een document opgenomen dat omschreven wordt als het 'Politiek testament Omer Vanaudenhove'. Volksbelang kon het document uit 1993, opgesteld een jaar voor het overlijden van Vanaudenhove, op het Liberaal Archief inkijken.

Opvallend is dat Vanaudenhove aanvankelijk niet zo enthousiast was over de verruimingsoperatie van Guy Verhofstadt en de oprichting van een nieuwe partij. "Ik deed eerlijk gezegd niet wild over zijn plan om een nieuwe politieke formatie op te richten omdat ik dacht dat er niets essentieels aan het liberalisme kon toegevoegd worden", zo zei Vanaudenhove. Aan de vooravond van de oprichting van de VLD in november 1992 gaf Vanaudenhove evenwel alle steun aan de nieuwe partij.

B.C.

Lees meer blz. 6 en 7.

LVS	
De sociale zekerheid onzeker	/3
LVV	
Splitsing BHV nog niet voor morgen	/4
BOEKEN	
De ultieme biografie van Cyriel Buysse	/8

Een gelukkig 2008

De voorzitter van het LVV, Clair Ysebaert, het LVV-bestuur en de redactie van Volksbelang wensen u een voorspoedig en gelukkig 2008!

“Sire, riep u mij?” Deel 2

Na het mislukken van de onderhandelingen voor een oranje-blauwe regering, verscheen uittreidend premier Guy Verhofstadt opnieuw ten tonele. De huistekenaar van Het Laatste Nieuws, Erik Meynen, en Volksbelang (zie ons editoriaal van september) hebben gelijk gekregen. De koning heeft Verhofstadt geroepen. De aanstelling als informateur om een regering op de been te brengen die de staatszaken blijft behartigen en een aanzet geeft voor een grondige staatshervorming. Ja, Guy Verhofstadt heeft in zijn politieke carrière ooit gemakkelijker opdrachten gekregen. Het is voor hem enerzijds een enorme uitdaging omdat hij nog eens kan bewijzen dat de Wetstraat opnieuw ‘begeestering’ nodig heeft. Anderzijds moet het heel ondankbaar zijn om na de mislukking van Leterme puin te ruimen.

De operatie van Guy Verhofstadt kan voor zijn partij Open Vld alle kanten uit. Objectief gezien is hij wellicht de enige politicus in België met nog voldoende gezag om het land uit de crisis te halen. Verhofstadt kan zich boven de communautaire tegenstellingen plaatsen en geniet (meer dan anderen)

‘net-niet-akkoord’ van oranje-blauw stond? Waarom zouden ze? Waarom gaf Leterme zo snel zijn premierschap op? Misschien omdat hij er toch van uit gaat dat ook Verhofstadt zich, zoals hij, zal vastrijden, en men weer bij hem komt aankloppen? En dan zijn er nog de persoonlijke tegenstellingen tussen de betrokkenen die alleen maar groter geworden zijn. Of zoals De Standaard schreef: “De politieke elite in dit land is totaal uiteengespeeld.” Wie nog wel goed met elkaar overeenkomen, zijn de drie Open Vld-onderhandelaars Somers-Dewael-De Gucht. Zij reden tijdens de regeringsonderhandelingen een feilloos parcours. De Vlaamse liberalen namen op elk moment hun verantwoordelijkheid op en werkten constructief mee, in alle bescheidenheid, de verkiezingsuitslag van 10 juni in het achterhoofd. De deelakkoorden die werden gesloten waren blauw gekleurd en zonder twijfel vlot verkoopbaar aan de achterban. Met de komst van Verhofstadt zit de partij echter plots weer aan het stuur van de wagen en weegt de politieke verantwoordelijkheid opnieuw zwaarder. De Vlaamse liberalen lieten al

moet men inbinden op de belastingverlaging, dan zullen er klappen vallen. Slaagt de operatie-Verhofstadt, dan zal ook Open Vld hiervan de vruchten plukken.

Er is veel geschreven en gezegd over de schade die België door de aanhoudende politieke crisis in het buitenland zou oplopen. Vorige week waarschuwde voor het eerst zeer uitgesproken de Europese Commissie voor de gevolgen van de aanslepende regeringsvorming, namelijk een tekort op de Belgische begroting. Precies zo’n berichten moeten voor Guy Verhofstadt een extra motivering zijn om tegen alles in toch te lukken. De man van ‘acht jaar begrotingen in evenwicht’ zal dit niet over zijn kam laten gaan.

(Dit is een stand van zaken op 13 december 2007. Zoals u allicht weet, verandert het weer in de Wetstraat elke dag...)

Is er na de mislukking van Leterme zoveel veranderd?

aanzien bij de Franstalige bevolking in België. De gedrevenheid van de Vlaamse liberaal is gekend en als hij een keer zijn tanden in iets zet, kijkt hij niet meer om.

Maar is er na de mislukking van Leterme zoveel veranderd? De Franstaligen ‘zeggen’ wel dat ze bereid zijn mee te werken aan een grote staats-hervorming. Maar aan welke grote staats-hervorming? Wie zegt dat CD&V en N-VA aan het einde van de rit met minder zullen tevreden zijn dan in het

verstaan dat er moeilijk op de gesloten deelakkoorden kan worden teruggekomen. Maar wat daarmee gedaan als nieuwe partners zich aanmelden? Een klassieke tripartite blijkt geen optie, zo bevestigde de partij herhaalde keren. Maar wat als dit straks wel eens de enige optie is die overblijft? Of Open Vld baat heeft bij de operatie-Verhofstadt, hangt louter van de inhoud en het resultaat af. Komt er een communautair akkoord dat minder is dan er bij oranje-blauw op tafel lag,

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten
Verantwoordelijke uitgever:
Bert Cornelis,
Kard. Mercierlaan 63, 3001 Leuven
Hoofdredactie:
Bert Cornelis Bert@Reflexct.be
Vormgeving:
Ildé Cogen ilde.cogen@openvld.be
Secretariaat:
Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax:
09/221.12.15
www.liberaalarchief.be
luc.pareyn@liberaalarchief.be

De sociale zekerheid onder het mes

De toekomst van de welvaartstaat werd kritisch onder de loep genomen op een gezamenlijke studiedag van het LVV en het LVSV. In een prachtige zaal van de University Club Foundation te Brussel werden de talrijke aanwezigen een hele dag lang vergast op een interessant programma.

De dag startte met een inleidende presentatie van **Stijn Lefebure** van het Centrum voor Sociaal Beleid van de Universiteit Antwerpen. Op een niet-normatieve wijze schetste hij enkele basiscondities van de huidige toestand in België, wat een noodzakelijke bagage bleek voor de rest van de dag.

Pijnpunten

De eerste "echte" lezing werd verzorgd door professor **Marc De Vos** van de Universiteit Gent en directeur van de denktank ITINERA. Zonder nodeloze doekjes te winden om, of te verbloemen wat er scheelt aan het vigerende stelsel, legde hij uiterst accuraat de pijnpunten bloot, en gunde hij ons een blik op de toekomst, en welke stappen er dienen ondernomen te worden – de ene al radicaler dan de andere. Zonder overdrijven kan gesteld worden dat professor De Vos en het werk van ITINERA een grote intellectuele indruk hebben nagelaten bij het LVSV.

Professor De Vos naast, wat hij zo mooi stelde, "de banier van de vrijheid".

Hierna gaf **Freek Louckx**, onderzoeker en doctorandus aan de Vrije Universiteit Brussel, een uiteenzetting over zijn onderzoek naar de verenigbaarheid van de Europese regelgeving inzake mededinging en het huidige Belgische Overlegstelsel. De analogie met prijsafspraken en kartelvorming was meteen duidelijk, en vormde een interessant en vernieuwend perspectief op de sociale zekerheid.

Na een broodnodige – maar ook uiterst verzorgde - middagpauze, volgde een korte sessie met **Rik Daems** (Open Vld) waar het activeringsbeleid van werklozen werd bediscussieerd.

Falende overheid

Doctor **Martin Devlieghere** (denktank Work For All.org) hield een boeiend discours met filosofische invalshoek over

tal van problemen gerelateerd aan de arbeidsmarkt en werkloosheid. Een radicaal liberale doorlichting van een falende overheid kon natuurlijk op groot enthousiasme bij de studenten rekenen. Klap op de spreekwoordelijke vuurpijl was natuurlijk het debat met het panel "practici" die een eerder praktisch gerichte invalshoek hanteerden en antwoorden op enkele stellingen vanuit het LVSV, hun werden voorgeworpen door de deskundige moderator, **Philippe De Backer** (voorzitter Jong VLD), tussen **Maggie De Block** (Open Vld), **Jan Vercamst** (voorzitter ACLVB), **Marco Laenens** (OCMW-raadslid Antwerpen) en dr. **Martin Devlieghere**.

Vooraf Jan Vercamst werd het vuur aan de schenen gelegd over het functioneren van de vakbonden, zo dicht tegen, of in de overheid, iets wat wij als liberalen uiteraard met argusogen bekijken. Het bleek een zeer leerrijk debat, met veel dank aan alle participanten.

Voor alle aanwezigen is deze studiedag een zeer zinvolle en leerzame invulling van hun zaterdag gebleken. Met veel dank aan het LVV dat dit alles mogelijk heeft gemaakt, dankzij zijn ondersteuning heeft het LVSV stof genoeg om zich een heel jaar te kunnen op toeleggen.

Werner Vandenbruwaene
Voorzitter LVSV – Nationaal

Vlnr. Maggie De Block, Philippe De Backer, Martin Devlieghere en Jan Vercamst.

Eentaligheid van Vlaanderen bevestigen

Het Liberaal Vlaams Verbond nam in de maand november tijdens zijn maandelijks bijeenkomst een wel bijzonder actueel thema onder de loep. "BHV-splitsing: verdampte droom of blijvend trauma", zo stond op de uitnodiging. Kruiddampen waren er net niet en de avond werd geen traumatische ervaring. Wel zeker is dat de splitsing nog niet voor morgen is.

Voor de gelegenheid had het LVV een eminente schare van sprekers opgetrommeld. Luc Van Biesen, de vleesgeworden 'splitser' van Open Vld, volksvertegenwoordiger uit Kraainem (een faciliteiten-gemeente) en bestuurslid van het LVV, Els Ampe, Brussels parlementslid en bestuurslid van het LVV en Freddy Neyts ondervoorzitter van het verbond, en zoals Els Oostendse Brusselaar.

De drie 'M' 's

Luc Van Biesen bracht een getuigenis als Vlaming uit de rand. "We zitten opgescheept met de drie "M" 's. Die van Maingain, Moureaux en Milquet. Zij voeren in de Vlaamse rand een strijd om de Franstalige stemmen." Daarmee was de toon goed gezet.

Van Biesen bracht het verhaal van de 'historische' stemming in de Kamercommissie binnenlandse zaken van het voorstel tot de splitsing van BHV, eenzijdig, Nederlandstaligen tegen Franstaligen. Iets moest Van Biesen wel van het hart, dat dit allemaal zonder onderhandeling zou zijn gebeurd. "Dat klopt niet", zei hij met veel verve. "We hebben de voorstellen altijd in de commissie besproken. De Franstaligen kregen de mogelijkheid om amendementen in te dienen. Van Biesen, die met twee Vlaamse Brusselaars de debattafel moest delen, zag de bui al hangen. Daarom stelde hij hen gerust: er is in het goedgekeurde voorstel een vorm van apparentering (met apparentering worden de stemoverschotten in een andere kieskring gevaloriseerd) opgenomen. "Als bijzondere

regel wordt gesteld dat apparentering mogelijk blijft voor Brusselse lijsten, met dien verstande dat dit niet mogelijk is met Vlaams- en Waals-Brabant tegelijk. In de praktijk zal dit voornamelijk van belang zijn voor de Nederlandstalige lijsten te Brussel." Hiermee ondervangt Van Biesen de kritiek als zou de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde de stemmen van de Brusselse Vlamingen herleiden tot een curiosum zonder electoraal meetbare impact." Luc Van Biesen verduidelijkte verder dat de democratische Nederlandstalige partijen hun numerieke meerderheid hadden gebruikt om BHV te splitsen. "De stemmen van het Vlaams Belang waren daarbij niet eens nodig", aldus Van Biesen.

Vervolgens legde hij uit welke weg het voorstel nu nog moet volgen. Een verhaal van belangenconflicten en alarmbellen. Zeker is dat een nieuwe regering aan het voorstel nog een vette kluit zal hebben.

Faciliteiten misbruikt

Ten slotte beklemtoonde het parlementslid nog dat de Vlamingen in de rand dagelijks door het FDF worden gegijzeld. De splitsing moet er dus komen omdat de grenzen van de taalgebieden, de gewesten en de provincies te eerbiedigen, om de grenzen van Brussel te behouden en om vrede en rust te brengen in de rand. "Het kan niet langer dat de grondwettelijke eentaligheid van het Vlaams grondgebied ter discussie wordt gesteld door sommige niet-Vlamingen die last schijnen te hebben met hun integratie in

een Vlaamse leefomgeving, daarbij uiteraard aangescherpt door het onzalige faciliteitensysteem dat nu al bijna vijftig jaar doelbewust wordt misbruikt." Els Ampe bracht een cijfermatige benadering van de splitsing waaruit bleek dat deze niet zo voordelig zou zijn voor de Brusselse Vlamingen. Zij stelde ook dat een splitsing de verfransing helemaal niet zal tegenhouden. Ook kunnen Franstalige Brusselse kandidaten zich na de splitsing nog kandidaat stellen in Vlaams-Brabant of eigen Franstalige lijsten indienen.

Vlamingen verliezen 2 zetels

Ampe vergeleek de huidige situatie en vier mogelijke splitsingsscenario's en ging voor elk van hen na wat de gevolgen zijn. In de huidige situatie waarbij de kieskringen Brussel-Halle-Vilvoorde, Leuven en Waals-Brabant blijven bestaan en er een apparentering is, behalven de Vlaamse partijen 16 zetels en de Franstalige partijen 18 zetels. Wordt het arrondissement puur gesplitst (Franstalige Brusselse kandidaten kunnen zich niet meer aandienen in Halle-Vilvoorde, tenzij ze geen kandidaat zijn in Brussel – geen apparentering) dan betekent dit voor de Vlaamse lijsten 2 zetels minder dan vandaag.

Op basis van de resultaten van 10 juni verliezen Open Vld en Lijst Dedecker elk een zetel. De Franstaligen winnen 2 zetels. Een ander minder prettig gevolg is volgens Ampe dat de stemmen van de Vlaamse lijsten in Brussel volledig verloren gaan. Ze volstaan eenvoudigweg niet om in Brussel een zetel te halen. Vlaamse Brusselaars worden uitgesloten van deelname aan de federale verkiezingen. Zij moeten noodgedwongen op Franstalige lijsten stemmen willen ze dat hun stem nog meetelt voor een zetel. De Vlamingen geven zo gratis hun stemmen

BBN: Brussels By Night	FR	NL	Anders	Subtotaal	Totaal
Vreemdelingen					312,000
Fransen	45,800			45,800	
Nederlanders		6,700		6,700	
Franstaligen	10,000			10,000	
Anderstaligen			249,500	249,500	
Belgen					706,000
Alloctonen 1+2 generatie				200,000	
Franstaligen	50,000				
Anderstaligen			150,000		
Autochtone Belgen				506,000	
Franstaligen	386,000				
Nederlandstaligen		120,000			
TOTAAL BBN	491,800	126,700	399,500	1,018,000	1,018,000

BOA: Brussel Overdag + Avond	FR	NL	Anders	Subtotaal	Totaal
Pendelaars					363,999
Uit Vlaanderen	30,000	200,000	5,536	235,536	
Uit Wallonië	110,000	0	18,463	128,463	
Vrije tijd, zorg, toerisme, shopping	25,000	65,000	10,000	100,000	100,000
Totaal BBN+BOA	656,800	391,700	433,499	1,481,999	1,481,999

weg aan de Franstalige lijsten. Met apparentering verandert de houding tussen Vlamingen en Franstaligen in de Kamer niet. Ook een splitsing met uitzondering van de faciliteitengemeenten (die bij de kieskring Brussel komen) valt het systeem ongunstig uit voor de Vlaamse partijen. Splitst men BHV volgens de huidige senaatsverkiezingen (kieskring Vlaams-Brabant + Vlaams-Brussel; kieskring Waals-Brabant + Franstalig Brussel) dan gaan de Vlaamse stemmen in Brussel niet verloren. Maar dit scenario heeft een neveneffect: een talentelling in Brussel om te weten hoeveel Brusselse Vlamingen er zijn. Conclusie van Ampe is ten slotte dat een splitsing Franstalige partijen er niet van zal weerhouden om in Vlaanderen actief te blijven. Het bewijs: in het Vlaams parlement gaat 1 zetel naar de Franstalige Union. De MR haalt nu in BHV 40.000

stemmen. Dat is zoveel als Sp.a en Spirit samen.

Hoe Franstalig is Brussel nog?

Volgens Freddy Neyts is het absurd dat in een deel van Vlaanderen men voor Franstalige lijsten kan stemmen. Dus moet dit geregeld worden. 'Hoe?' is voor Neyts een andere vraag. Wat wil men bereiken met de splitsing? Dat er geen Franstalige lijsten en kiezers meer zijn? Moeten we de Franstalige kiezers dan verplichten om te verhuizen? Mensen verplaatsen zich vrij over en weer de taalgrens, zoals dieren en vogels... Neyts is er overtuigd van dat bij een radicale splitsing niet enkel in Halle-Vilvoorde, maar ook in heel Vlaams-Brabant, van Landen tot Aarschot Franstalige lijsten ingediend worden. MR bijvoorbeeld zal dan zeker één zetel

voor de Kamer halen. Daarvoor zal er hard strijd gevoerd worden in Vlaanderen.

Een andere vraag die Neyts op tafel gooit, is hoe we in Vlaanderen, met meer autonomie met anderstaligen en meer multiculturaliteit in de toekomst zullen omgaan. In Brussel is 85% tot 90% van de inwoners Franstalig. Maar stemt dit ook overeen met de werkelijkheid? Neen, Franstaligen vormen in Brussel een minderheid, aldus Neyts. Uit actuele cijfers (2006/2007) van Statbel telt Brussel overdag 44% Franstaligen en 's nachts, nadat pendelaars en dagjestoeristen naar huis teruggekeerd zijn, 48% Franstaligen.

Neyts besluit: "Dagelijks vertoeven er 400.000 Nederlandstaligen en 430.000 anderstaligen in Brussel. Naast 650.000 Franstaligen, een relatieve meerderheid, maar geen absolute meerderheid. 's Nachts slapen de mensen. Dan is er weinig meerderheid nodig. Maar overdag en 's avonds is het maar normaal dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de eerste plaats tweetalig Frans/Nederlands is op het vlak van dienstverlening bij overheidsinstanties, hulpdiensten, instellingen en bedrijven. Liefst zelfs meerderstalig uit beleefdheid tegenover allochtone en vreemde werknemers en bezoekers. Welke stad of regio in de democratische wereld is zo niet georganiseerd? Alleen in Brussel bestaat het dat een arrogante Franstalige klasse de meerderheid van de eigen bevolking en van de bezoekers hun taal wil opdringen en deze anderstalige mensen voortdurend wil vernederen. En dit al meer dan 175 jaar!"

B.C.

Willy De Waele: geen onderhandelde splitsing BHV

Een opvallende aanwezigheid op de LVV-bijeenkomst was Willy De Waele. Hij is burgemeester in het Vlaams-Brabantse Lennik en reeds jaren een *dy hard* als het op de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde aankomt. De Waele hanteert een *no-nonsensestijl*, is een begenadigd redenaar en immens populair in zijn gemeente waar hij voor de tweede keer burgemeester werd. Opvallend: hij is geregeld de zondagse gast in politieke praatprogramma's op de Franstalige zenders RTBF en RTL. Ook in zijn betoog tijdens de vragenronde gaf hij onomwonden aan dat de splitsing niet op de lange baan mag geschoven worden. Er kan daar nu niet meer over onderhandeld worden, zegt hij.

Vanaudenhove was eerst niet 'wild' over oprichting VLD

Uit het 'Politiek testament' van 1993 in de pas geïventariseerde archieven

"Ik deed eerlijk gezegd niet wild over zijn plan om een nieuwe politieke formatie op te richten omdat ik dacht dat er niets essentieels aan het liberalisme kon toegevoegd worden." Zo staat in een document uit de pas geïventariseerde en opengestelde archieven van wijlen minister van Staat Omer Vanaudenhove. Was Vanaudenhove aanvankelijk niet 'wild' van de verruimingsplannen van Guy Verhofstadt, later gaf hij hen zijn volmondige steun.

Dertien pagina's fotokopie van een getypte versie met handgeschreven verbeteringen in de vorm van een interview over de verkiezingen en de regeringsvorming van 1993. Ze staan vermeld in de inventaris van het pas opengestelde archief van Omer Vanaudenhove. Het is een document met als titel: "Politiek testament Omer Vanaudenhove", bewaard in het Liberaal Archief te Gent. Het testament is opgesteld in de vorm van een interview dat werd afgenomen in 1993, de dag na de VLD-bestuursverkiezingen van zaterdag 13 mei 1993. Met bijna 70% van de stemmen is Guy Verhofstadt na de oprichting van de nieuwe partij door de VLD-leden als voorzitter aangeduid. "Verhofstadt mag De Croo dankbaar zijn, want de uitdager geeft nog een grotere glans aan de overwinning van de voorzitter", zo analyseert Omer Vanaudenhove de verkiezingen.

"Zwarte zondag"

Het document moet gesitueerd worden in een politiek woelige periode. Er waren de verkiezingen van zondag, 24 november 1991, de "zwarte zondag", waarbij de burger een duidelijk 'signaal' gaf, de kloof tussen politiek en bevolking tot uiting kwam en de anti-politiek met extreem rechts en Rossem had gewon-

Met Herman De Croo en Guy Verhofstadt.

nen. Socialisten en christendemocraten werden genadeloos afgestraft. PVV-voorzitter Guy Verhofstadt kon als leider van de grootste Vlaamse oppositiepartij weliswaar slechts één zetel winnen. Toch werd hij op 9 december 1991, na een informatieopdracht van Frans Grootjans, door de koning als formateur aangesteld. De rest van het verhaal is gekend. Verhofstadt mislukte en Dehaene vormde in 1992 een roomsrode regering die het tot in 1999 uitzong. Verhofstadt zelf begon aan zijn verruimingsoperatie van de PVV en richtte in november 1992 de VLD op. Vaak is die verruimingsoperatie vergeleken met de politieke vernieuwing van Omer Vanaudenhove zelf. Op 8 oktober 1961 werd de Liberale Partij immers ontbonden en richtte Vanaudenhove een nieuwe formatie op waar hij de liberale partij PVV openstelde voor andersdenkenden. Het werd een ongeëvenaard succes bij de verkiezingen van 23 mei 1965 (van 12,5 naar 21,5%). In mei 1970 na het ontslag van Vanaudenhove als partijvoorzitter ontvouwde hij dan zijn 'Levende Democratie', een boodschap voor een nieuwe politieke cultuur. Maar door de aanhoudende communautaire problemen in eigen partij kwam die

boodschap niet echt tot zijn recht. Herhaaldelijk werd Vanaudenhove in de opstart van de politieke vernieuwing van Verhofstadt in 1992-1993 gevraagd om zijn reactie te geven. Hij wees steevast alle interviews af. Hij zegt daarover in het document het volgende: "Ik ben inderdaad vaak gevraagd om een interview. Ik ben daar niet op ingegaan vooral omdat ik dacht dat ik in één gesprek mijn standpunt niet ten gronde kon uitleggen. Maar ik heb nagedacht: waarom geen reeks interviews om zo tot een grondige analyse van de huidige en vooral de toekomstige politieke toestand te komen".

"Nadien wordt gevraagd naar zijn analyse over de voorbije verkiezingen van zondag, 24 november 1991. Vanaudenhove vond dat er helemaal niet communautair was gestemd en dat het separatisme voor zich uit werd geschoven. Vanaudenhove: "Meteen na de verkiezingen dacht ik dat het land het best kon gediend worden met een tripartite. In België hebben de drie traditionele partijen telkens als er grote moeilijkheden en uitdagingen wenken de koppen bij elkaar gestoken om samen het land te

regeren, al reden die regeringen meestal de volle rit niet uit. (...) In tijden van crisis kan een tripartite iets klaarmaken. Zo is toch ook het Schoolpact verwezenlijkt." Ook na de verkiezingen van november 1991 was Vanaudenhove voorstander van een tripartite: "Er moest rust komen in het politieke landschap en er moest nagedacht worden. Ik heb dan contact opgenomen met Guy Verhofstadt en met andere vooraanstaande liberalen".

Wat stelde Vanaudenhove hen voor? "Ik heb contact opgenomen met Verhofstadt omdat ik voelde dat hij zijn troepen goed in handen had. Ik zeg: vriend, zorg dat wij er bij zijn, nog eens een oppositiekur zie ik niet zitten, ook niet in het belang van het land. Toen hij dan gesprekken is begonnen met Dehaene dacht ik steeds dat we vertrokken waren voor een tripartite. Ik zei de voorzitter (Guy Verhofstadt, nvdr.) dat als een drieledige regering niet wou lukken, een tweevoudige ploeg met de CVP een nog beter alternatief was."

Hoe reageerde Verhofstadt? Omer Vanaudenhove: "Positief eigenlijk. Hij zei: "Ik voer inderdaad gesprekken, ik praat met Dehaene maar hij moet ons programma aannemen. Maar je zal wel water in de wijn moeten doen, opperde ik. Wat later vernam ik dat Dehaene van oordeel was dat er met de PVV niks te doen was. Mij werd het duidelijk dat Verhofstadt een regeringsdeelname niet afwees, maar ze evenmin aannam, da's wel een nuance".

Willy Claes premier

In de gesprekken tussen Verhofstadt en Spitaels (PS-voorzitter) geloofde Vanaudenhove niet. "Ik kwam te weten dat Verhofstadt met de socialisten zijn gang mocht gaan als Willy Claes maar eerste minister werd. Maar toen al had Verhofstadt zijn reserves tegen zo'n samengaan. Ik begreep dat toen nog niet, maar de dag van vandaag wel. De latere regeringspartners kwamen tot een akkoord en de relatie met de PVV werd van langsom slechter".

Het is volgens Vanaudenhove toen dat Verhofstadt voor het eerst sprak over een nieuwe verruimde partij. Vanaudenhove:

"...een partij met een nieuwe politieke boodschap die dicht bij de burger moest aanleunen. Ik deed eerlijk gezegd niet wild over zijn plan om een nieuwe politieke formatie op te richten omdat ik dacht dat er niets essentieels aan het liberalisme kon toegevoegd worden. Bovendien vond ik dat we als traditionele partij een verantwoordelijkheid hadden tegenover het land. Uitgerekend te Diest hield Verhofstadt zijn eerste toespraak over zijn politieke droom. Het is zijn grote verdienste, ik snapte het niet meteen, dat hij heeft aangevoeld dat de tijd van de traditionele partijen voorbij was in België en in Europa."

Fantastische neus

Verhofstadt heeft volgens Vanaudenhove een 'fantastische neus'. 'Hij zag dat allemaal gebeuren in Italië, in Frankrijk. Hij wou meteen inspelen op de nieuwe wind in de politieke verhoudingen. (...) De traditionele partijen liggen ongeveer hulpeloos in de touwen. Daar zijn verscheidene redenen voor. De allesoverheersende oorzaak is de corruptie die de traditionele partijen heeft ondermijnd en die de mensen gedegouteerd heeft afgewend van het politiek bestel. (...) In eigen land heb je natuurlijk de kanker van de PS in Wallonië die in al haar geledingen door corruptie en maffia-invloeden is aangetast."

Op de vraag wat Verhofstadt anno 1993 van Vanaudenhove kan opsteken, antwoordt de liberale staatsman het volgende:

"Misschien is mijn socio-economische visie nog ruimer dan de zijne, ten minste als ik zijn 'Burgermanifest' goed heb gelezen. Als ik de zaken analyseer, moet ik wel teruggaan tot mijn operatie 'Levende democratie' die ik te Diest heb gelanceerd net na mijn weggaan als partijvoorzitter van de PVV-PLP. De toespraak die ik toen heb gehouden gelijkt fel op die van Verhofstadt, het lijkt wel een doorslag ervan. Ik had met mijn verruimingsoperatie de kloof gedicht tussen de vrijzinnige en de gelovige, met 'Levende Democratie' wou ik de sociale knoop doorhakken. "Sociaal, maar niet gek" zou dat vandaag heten. Sociaal, maar niet ten koste van elke prijs. Er

is lang verkeerdelijk gedacht dat een arbeider nooit liberaal zou stemmen. Spijtig genoeg is "Levende Democratie" op de klippen gelopen omdat de toen nog unitaire liberale partij volop zat te ruziën en op uiteenvallen stond." Aan de vooravond van de oprichting van de VLD gaf Vanaudenhove alle steun aan de nieuwe partij. Hij verspreidde toen de volgende boodschap: "Ik ben ervan overtuigd dat u deze taak aankan en hoop dat de weg naar politieke vernieuwing heilzaam zal zijn voor Vlaanderen en voor gans het land".

Bert CORNELIS

Archief onmisbaar voor naoorlogse geschiedenis

De inventaris van het archief (1929-1994) van Omer Vanaudenhove (1913-1994) is onmisbaar om de naoorlogse politieke geschiedenis van ons land te doorgronden. Het archief werd in 1995 geschonken door de weduwe van Omer Vanaudenhove, Elisabeth Vanaudenhove-Eatough aan het Liberaal Archief in Gent. Het archief bedraagt ongeveer 11,6 meter. Het archief zelf bestaat zowel uit persoonlijke stukken als stukken over zijn politieke carrière, teksten van en over Vanaudenhove, een bibliotheek, foto's en iconografisch materiaal, audiovisueel materiaal en een aantal voorwerpen.

Het archief is rijk aan documenten over de verzetsperiode van Vanaudenhove. Hij maakte als officier de achttiendaagse veldtocht in mei 1940 mee, trad nadien in het verzet, werd opgepakt en verbleef in de concentratiekampen Vught (Nederland), Sachsenhausen en Rathenau (Duitsland). Daar werd hij in mei 1945 door de Russen bevrijd. In het archief is de kampkledij van Vanaudenhove aanwezig.

B.C.

De inventaris kan online geconsulteerd worden: www.liberaalarchief.be

Magistrale biografie

De Vlaamse schrijver Cyriel Buysse (1859-1932) heeft 75 jaar na zijn dood de grote biografie gekregen die hij verdient. Hoewel zijn verzameld werk (in zeven delen) nu toch al een dertigtal jaar geleden (tussen 1974 en 1982) verscheen, begon het erop te lijken dat hij nooit veel te betekenen had. Het is overigens altijd wat geweest met Buysse. Aanvankelijk werd hij verketterd als 'een veelschrijver die met hoofdzondige (...) bezetenheid een vuilschrijver is'. In 1929, drie jaar voor zijn dood, toen hij al lang gelauwerd was met de staatsprijs, beschuldigde (het katholieke) blad *Boekengids* hem 'als het type van de perverse decadent, de cynische antiklerikaal, de vuilschrijver die aast op passies, de letterkundige die Vlaanderen zijn eerlijke naam en zijn zaak meer kwaad heeft gedaan dan iemand zich indenken kan...'

Cum laude geslaagd

Joris Van Parys hoopt in het voorwoord dat zijn biografie de cruciale betekenis van Cyriel Buysse te kunnen 'documenteren': '...voor de Vlaamse literatuur na 1890, de geestelijke ontvoogding van Vlaanderen en het herstel van het evenwicht in de literaire contacten met Nederland...' Van Parys is daar met een turf van 956 pagina's cum laude in geslaagd.

Hij is hiermee niet aan zijn proefstuk. In 1996 werd hij bekroond met de Gouden Uil voor zijn biografie over beeldend kunstenaar Frans Masereel. Eens te meer is Van Parys niet over één dag ijs gegaan: in 749 bladzijden tekent hij gezwind via vaak nieuwe informatie uit dagboeken, brieven en privé-archieven het leven en het werk van Buysse, gevolgd door een waterval van bronnen (28 pagina's) en niet minder dan 165 bladzijden noten, die stuk voor stuk getuigen van een grondige research.

Buysse was in mijn ogen steeds de Vlaamse auteur die je las na Streuvels-Timmermans-Claes. Ik heb me dikwijls afgevraagd waarom. Van Parys bewijst dat het zogenaamde naturalisme van Buysse even sociaal observerend is als dat van Streuvels en zijn humor even subtiel en geestig als die van Timmermans. Als verteller moet hij voor niemand onder doen. Het kleine volk uit de Oost-Vlaamse Leiestreek leerde hij van nabij kennen toen hij als jongeman in de fabriek van zijn vader zijn opleiding kreeg. Het slijk der aarde (letterlijk en figuurlijk), het stof, de kloof tussen arm en rijk behoorden

tot het decor van zijn leven, net als de dieren, de alcohol, de kermissen die in het eerste deel (Nevele-New York-Nevele) hun trage gangetje gingen.

LVV en Het Volksbelang

'Cyriel Buysse en zijn tijd' bevat grote delen, onderverdeeld in 20 hoofdstukken. In het eerste deel 'Nevele-New York-Nevele (1859-1895)' maken we uitgebreid kennis met zijn geboortedorp Nevele, zijn kinderjaren, zijn tantes (Virginie en Rosalie Loveling, maar vooral Virginie), zijn schoolervaringen. Meer dan boeiend en mij totaal onbekend worden Buysse's reizen naar Amerika vanaf 1886 met de Belgisch-Amerikaanse Red Star Lines ontvouwen: als luxetoerist en niet als landverhuizer als in zijn verhalen en novellen over zijn Amerikaanse ervaringen! Van Parys maakt ook

een einde aan de vele speculaties die gepaard gingen met de Amerika-reizen van de jonge Buysse: omdat zijn vader hem naar New York stuurde om een einde te maken aan de omgang die hij had met de dochter van een plaatselijk café? Op aanraden van tante Virginie Loverling? Omdat hij te veel aandacht besteedde aan zijn schoonzus? Om contacten te leggen voor het cichoreifabriekje?

Hoe dan ook, 'verteerd door heimwee, wroeging en passie' keert hij naar Nevele terug. Hij houdt er onaangename ervaringen aan over die hij beschreef in de roman 'Twee werelden' (1931). Buysse leert dan de tien jaar jongere Emmanuel de Bom kennen, die zijn eerste literaire vriend zou worden. Leuk detail: zij ontmoetten elkaar voor het eerst op een banket van het Liberaal Vlaams Verbond (in 1889). Buysse debuteert in 'De Nieuwe Gids' en dat leidt tot aardig wat merkwaardige briefwisseling met Willem Kloos. Interessant in dit eerste deel is ook Buysse's hopeloze verliefdheid op Rosa Rooses, de mooie dochter van Max Rooses, die eerder één van de oprichters van het ons eigenste 'Het Volksbelang' was! Buysse had echter zijn reputatie van ideale schoonzoon niet mee. De entourage van Rosa Rooses zorgde ervoor dat de relatie werd stopgezet. In 1893 werd 'Van Nu en Straks' opgericht met Buysse, Prosper Van Langendock, August Vermeylen en Emmanuel De Bom in de redactie. In die periode duikt de naam van 'Het Volksbelang' regelmatig op, o.m. naar aanleiding van de polemiek rond het verschijnen van zijn eerste echte roman 'Het recht van de sterkste' (1893), die volgens Willem Kloos 'te veel seksuele dingen behandelt...'

Kalejonkersgevoel

In het tweede deel (Den Haag-Deurle-Den Haag, 1896-1919) vertelt Van Parys over het huwelijk (in 1896) van Buysse met de Nederlandse Nelly Dyserinck, een 32-jarige Haagse weduwe, 'de vrouw die een onverhoopte kentering in zijn leven teweeg zal brengen'. Tijdens de zomer-

maanden woont Buysse in het prachtige Maison Rose in Afsnee aan de Leie. In het tuinpaviljoentje aan de Rosdambeek, de grens tussen Afsnee en Sint-Denijs-Westrem, ontvlucht Buysse de zomerdrukke van Maison Rose en schrijft hij o.m. de roman 'Het leven van Rozeke van Dalen' (1905). Gedetailleerd beschrijft Van Parys de verzuurde relatie tussen Buysse en Vlaanderen, waar hij rond 1900 nog slechts Franstalige vrienden heeft. De openlijke breuk met 'Van Nu en Straks' waardoor Buysse reeds na de eerste jaargang uit de redactie trad, wordt uiteraard breedvoerig becommentarieerd en verklaard, net als de oprichting van 'Groot Nederland' met Louis Couperus en Van Nouhuys. Aardig wat anekdotes (en brieven) die tussen Buysse en Couperus circuleerden, zijn opgesnord en weergegeven. De kennismaking en verdere ontmoetingen en polemieken met Streuvels en Maurice Maeterlinck zorgen voor boeiende lectuur. Idem dito voor het succes en de reacties op 'Het gezin van Paemel' (1902): Van Parys wijst dat 'Buysse als overtuigd liberaal niet blij kan zijn dat hij met de socialisten wordt geassocieerd' (p. 315 e.v.). In het tiende hoofdstuk maken we kennis met de 'gevierde en verguisde' Buysse anno 1910-1911: hij wordt een geestdriftig autoerist, bezit een Minerva en onderneemt autoreizen door Normandië, Bretagne en Auvergne. De Eerste Wereldoorlog komt dat allemaal verstoren. Van Parys zorgt voor een duidelijke en objectieve reconstructie van de feiten nadat de intussen 55-jarige Buysse ervan beschuldigd wordt dat hij zijn vaderland in de steek liet door zijn vrijwillige ballingschap in Nederland. De zoon van Cyriel Buysse, René, gaat als 20-jarige vrijwilliger naar het front.

Polemieken

In deel III (Deurle-Den Haag-Deurle, 1919-1933) vertelt Van Parys over zijn terugkeer naar Vlaanderen, waar hij eindelijk voor het eerst meer gewaardeerd wordt dan in Nederland. De biografie blijft lang stilstaan bij de dood van tante Virginie Loveling in 1923 en de immense invloed die zij heeft gehad op Buysse's schrijverschap, naast de 'massa herinneringen die hij meedroeg en die hij met niemand

A. Hans bij Cyriel Buysse te Nevele omstreeks 1930.

anders kon delen'. De polemieken die gepaard gaan met de toekenning van de staatsprijs voor letterkunde in 1921 komen breedvoerig aan bod, net als de scheldartikelen tegen Buysse met groteske kwalificaties – waarvan meer dan de helft van zijn oeuvre neerkomt op een verbod voor katholieke bibliotheken om het boek aan te kopen!

In 1930 wordt Buysse academielid. Van Parys scheidt duidelijkheid over de herrie rond zijn verkiezing in de Academie. In 1932 door koning Albert I verheven in de adelstand: hij die zo vaak de draak stak in zijn boeken met 'mijnheer de baron' is nu zelf baron... Tenslotte beschrijft de biografie sober de nadagen en de korte doodsstrijd.

Als er zich sowieso akkefietjes opdringen in het geheel: de volumineuze biografie bevat slechts zes verwijzingen naar de vriendschap en de wederzijdse bewondering van Buysse t.o.v. de liberale volkschrijver Abraham Hans, dit contrarieert met de Hansadepten die hoog oplopen met de genegenheid tussen Hans en Buysse. Van Parys citeert Hans en Buysse vooral i.v.m. de polemieken in de Nederlandse krant 'De Telegraaf' (1915) met 'De champagne stroomt' als inzet, over gevluchte Belgen in Nederlandse luxerestaurants. Beiden hadden het ook over het boek van Hans 'De zaak van Beernem' en de wilde geruchten over de moorden van Beernem. 'Het is het dorp, overbevolkt met dronkaards en ter uitzondering van andere gemeenten, gaan er ook de vrouwen ter herberg en drinken meer dan het betaamt' schreef Hans, wat dan weer geminimaliseerd werd door Buysse. Het is vooral als journalist van 'Het Laatste

Nieuws' dat Hans de laatste dagen en uren van Buysse meemaakt en hem op zijn doodsbod bezoekt. Hans brengt hierover uitgebreid verslag in zijn krant op 27 en 28 juli 1932.

Volledig werk

'Cyriel Buysse en zijn tijd' bevat alle ingrediënten van een uitstekende en volledige biografie. Van Parys twijfelt zelden bij bepaalde preponeringen, met doorslaggevend bewijsmateriaal veegt hij heersende dilemma's van tafel. Hij blijft ook niet nodeloos stilstaan, schakelt gezwind over naar andere aspecten, ervaringen of boeken. Op je honger blijf je nooit. Ook de geciteerde zwakheden geven je te denken, wanneer Buysse b.v. de vaardigheden van het métier wat kwijtgespeeld was. Van Parys oordeelt meestal erg objectief en vermijdt het dweperige. Bepaalde boeken een 'interessante mislukking' noemen is hoe dan ook een vorm van eerbewijs.

Het is Buysse gegund. Zijn persoonlijkheid is zo geladen dat je voelt hoe zijn energie ('het leven, niets dan het leven!') haar weg zoekt in de schoonheid van woord en taal, in de theatrale expressiviteit van de compositie. De belangrijkste troef van het boek is – naast het zuiver biografische - het tijdsbeeld (Cyriel Buysse en zijn tijd!) dat indrukwekkend wordt weergegeven. Een ongewone, originele, maar geslaagde keuze!

John RIJPENS

JORIS VAN PARYS, *Het leven, niets dan het leven. Cyriel Buysse & zijn tijd. Uitg. Houtekiet/Atlas, 956 blz., 44,50 euro.*

In de onderhandelingen over de communautaire knelpunten worden vaak taalkundige en emotionele argumenten gebruikt, vindt minister van Staat en gewezen voorzitter van de Kamer, HERMAN DE CROO. Het is echter ook perfect mogelijk om op basis van de cijfers de behoefte aan een staats-hervorming duidelijk te maken.

“De federale cohesie moet ook op financieel vlak worden versterkt. Anders rest ons het failliet.”

De federale badkuip loopt leeg

Door HERMAN DE CROO, minister van Staat

Nog 45 procent federaal

De federale overheid zal in 2008 96 miljard euro aan belastingen innen. Hiervan dient ze maar liefst 55 procent onmiddellijk door te storten aan de Europese Unie, de deelstaten, en de sociale zekerheid. De federale staat kan dus over slechts 45 procent van de door haar geïnde belastingen beschikken.

Als we niet naar absolute cijfers, maar naar de dynamiek kijken, dan is het beeld identiek. De federale belasting-ontvangsten zullen in 2008 met 3,4 procent stijgen. De voor andere overheden geïnde ontvangsten nemen toe met 5,7 procent. Het overgrote deel van de staatsschuld, die ons jaarlijks zowat twaalf miljard euro aan rentelasten kost, blijft federaal, terwijl de Vlaamse Gemeenschap geen blijf meer weet met het Lambertmontgeld, en nu al de schulden van gemeenten wil terugbetalen.

De stop is er uit

De totale ontvangsten van de deelgebieden zullen in 2008 zowat dertig procent hoger liggen dan in 2002. Voor

de federale middelen is dat anderhalf procent. Zonder de Lambertmontakkoorden zou dat respectievelijk 23 en zes procent zijn, en zou de federale staat over miljarden euro aan extra middelen beschikken. Intussen blijven bijna alle grote uitgaven voor rekening van de federale staat. Zoals eerder deze week door mij aangehaald, betalen we via de nationale begroting ca. 2,5 miljard euro aan de NMBS. Cruciale beleidsdoelstellingen zoals justitie en defensie kosten ons jaarlijks 1,6 en 2,8 miljard euro. De federale staat onderhoudt de stijgende kosten van de gezondheidszorg (21 miljard euro), betaalt voor zes miljard euro aan werkloosheidsuitkeringen en staait in voor de pensioenmassa, die jaarlijks met één miljard euro toeneemt. De druk op de federale begroting neemt dus alsmaar toe.

Louis XVI-commode in de open haard

Hierdoor dient de federale regering zijn toevlucht te nemen tot een aantal eenmalige maatregelen, zoals de verkoop van gebouwen of de overname van pensi-

oenfondsen. Alleen de verkoop van gebouwen bracht de federale Staat tussen 2000 en 2006 1.473.504.000 euro (ongeveer zestig miljard oude Belgische frank) op. Die transacties zullen ons op de langere termijn met bijkomende uitgaven belasten. De federale staat is dus als een leeglopende badkuip waarvan men de stop kwijt is.

En nu?

De federale overheid staat voor grote uitdagingen. Zij mag haar verantwoordelijkheid niet ontlopen in cruciale kwesties als pensioenhervorming en internationale competitiviteit. Met de huidige staatsstructuur wordt dit echter onmogelijk. Als we zo voortdoen, is het huidige federale model ten dode opgeschreven. Met de mogelijke uitzondering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet de komende institutionele hervorming gepaard gaan met een financiering van de federale staat. De federale cohesie moet dus ook op financieel vlak worden versterkt. Anders rest ons het failliet.

www.hermandecroo.be

150 jaar liberalisme in Lier

Lier heeft de voorbije maand 150 jaar liberalisme gevierd. Dat ging gepaard met een academische zitting in de salons "Hof van Beatrijs", bij LVV'ers een bekende plek omdat er altijd de uitreiking van de 'Prijs Herman Vanderpoorten' plaatsvindt.

Tijdens de stijlvolle academische zitting kwamen tal van eminente sprekers aan het woord: Marleen Vanderpoorten, burgemeester van Lier en voorzitter van het Vlaams Parlement, dochter van Herman en kleindochter van Arthur, Patrick Dewael, vicepremier en minister van Binnenlandse Zaken en kleinzoon van Arthur, Karel De Gucht, minister van Buitenlandse Zaken, professor dr. em. Walter Prevenier en de biograaf van de familie Bergmann, Ludo Stynen.

In de loop van het jaar hadden de uitgifte van een brochure met een geïllustreerd overzicht van de Lierse liberale geschiedenis, een wandeltocht doorheen het stadscentrum langsheen gebouwen, monumenten en standbeelden die getuigen van een rijk liberaal verleden in Lier en een liberale familiedag het jubileum in de kijker gezet. De brochure '150 jaar liberalisme in Lier' is een echte aanrader. Ze is samengesteld aan de hand van belangrijke plaatsen die iets te maken hebben met het Liers liberalisme, zoals het Casino

Viering van 150 jaar liberalisme in Lier.

waar de liberale fanfare optrad, het Huis Vanderpoorten aan de Antwerpsesteenweg en het standbeeld Anton Bergmann. Wie Lier bezoekt kan aan de hand van de brochure een heuse stadswandeling maken.

Het liberalisme in Lier is onlosmakelijk verbonden met de figuren van Arthur, Herman en Marleen Vanderpoorten. Professor Prevenier trok opmerkelijke gelijkenissen tussen hen. Over vader en zoon Vanderpoorten bijvoorbeeld: "Een flink relativeringsvermogen, maar tevens een hoge dosis 'emotional intelligence'. Ze brachten sociaal liberalisme op een bijzonder persoonlijke manier in de praktijk." Karel De Gucht was uitgenodigd, een

beetje omdat hij in 1979 als opvolger van Herman Vanderpoorten in het Europees parlement kwam en aan zijn politieke carrière mocht beginnen, maar ook om het liberalisme als ideologie te benaderen. Patrick Dewael haalde vele familieherinneringen boven van zijn bezoeken aan zijn grootmoeder, zijn oom en zijn nicht. Marleen Vanderpoorten merkte op dat Lier nu wel als een 'blauwe' stad wordt aanzien, maar ze meer dan 100 jaar bestuurd werd door katholieken, meestal in een absolute meerderheid. Wie de boeiende toespraken wil lezen, moet surfen naar www.openvld.be/liet. Daar vind je ook alle informatie over de viering.

Annemie Neyts herkozen als voorzitter van de Europese Liberale en Democratische Partij (ELDR)

Op het 28 ste Congres van ELDR te Berlijn werd Annemie Neyts herkozen als voorzitter van de Europese Liberalen en Democraten met een drie vierde meerderheid van de stemmen. Het congres werd druk bijgewoond en telde meer dan 400 aanwezigen. Onder de aanwezigen waren er o.a. de Deense Premier Rasmussen, de Europese Commissarissen Rehn en Kallas, evenals de ministers Emma Bonino (Italië), Janusz Koka (Hongarije) en Lars Leyonborg (Zweden) op hun doorreis naar de informele top in Lissabon. "Als enige Europese politieke partij hebben we een aantal heikele thema's ter sprake gebracht waaronder de toekomst

van Kosovo. Daar kwamen we tot een gemeenschappelijk standpunt met liberalen uit heel Europa, waaronder Serviërs, Kosovaren en Albanen. Die drijvende en pro-Europese kracht die de liberalen vormen in Europa wil ik ook in mijn tweede ambstermijn verder uitbouwen", zegt Annemie Neyts. De ELDR verenigt meer dan 50 liberale, democratische en hervormingsgezinde partijen uit meer dan 40 Europese landen, waaronder voor België de MR en Open Vld. De ELDR is de derde grootste Europese politieke partij en telt onder andere 9 Europese Commissarissen en 5 Eerste Ministers in haar rangen.

Nood aan een stabiel institutioneel klimaat

Yves Leterme werd een tweede keer de ring in gestuurd als formateur, maar mislukte. Hoever staan we nu? Eén ding is zeker. Het immobilisme moet dringend omgebogen worden. België kan zich niet langer geen regering veroorloven. In weerwil van wat bepaalde Vlaamse nationalistes menen, is een regeringsloos land overigens ook geen goede zaak voor Vlaanderen.

Sinds het St-Michielsakkoord van 1993 is België een federale staat. De sindsdien ontstane staatsstructuur is echter allesbehalve efficiënt en eenduidig 'federaal'. Vandaag kent ons land een staatsstructuur met confederale en unitaire trekjes. Confederaal omdat bijvoorbeeld de nationale verkiezingen per deelregio worden georganiseerd en niet over de hele federatie (behalve dan het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde). Unitair omdat bijvoorbeeld bepaalde fiscale bevoegdheden zich enkel en alleen op het federale niveau bevinden en de regionale autonomie bijzonder beperkt is.

Drijfzand

Het Belgisch huis werd dan ook in 1993 op drijfzand verplaatst en daar zien wij vandaag de gevolgen van. Het stond toen al vast dat de gecreëerde staatsstructuur een centrifugaal effect zou hebben. De ontmoetingsplaatsen tussen Franstaligen, Brusselaars, Walen, Duitsstaligen en Vlamingen werden bijzonder beperkt en de media stelden zich in op de nieuwe politieke organisatie waarbij berichtgeving over de andere gemeenschappen bijna als irrelevant werd gezien. De verkiezingsstrijd van 10 juni jl. was daar een goed voorbeeld van. In Vlaanderen werd coming man Yves Leterme de hemel in geprezen, maar niet in het minst werd ooit de vraag

gesteld hoe die gedoodverfde premier zijn verkiezingsprogramma zou kunnen hard maken en wie aan de overzijde van de taalgrens als partner zou kunnen fungeren.

Grote ontsteltenis maakte zich meester van de Vlaamse publieke opinie toen na 10 juni jl. bleek dat de geesten in Wallonië in volstrekt andere zin waren geëvolueerd. Erger nog, in Wallonië leek men evenmin het debat in Vlaanderen gevolgd te hebben en was de triomferende Didier Reynders (MR) in de waan dat een rooms-blauwe regering snel tot een Franse toverdrank zou leiden, quod non.

Tegen separatisme

Elke constitutionele crisis, dus ook de huidige, biedt echter perspectieven. De bevolking stelt zich vandaag de vraag of er nog een toekomst voor België in het verschiet ligt. Als liberaal meen ik dat er voor ons land wel degelijk een toekomst bestaat, al was het als voorbeeld voor de internationale gemeenschap dat taal- en cultuurverschillen een samenleven tussen burgers niet in de weg hoeven te staan. Als democraat zou het mij overigens voor de borst stoten dat een kleine minderheid nationalistes, waarvan slechts een minderheid gedreven wordt door rationele argumenten, er in zouden slagen hun nationalistische ideologie op te leggen aan een meerderheid van de Belgen die niet pleit voor separatisme. Voorts is het ook mijn overtuiging dat België, met zijn economisch Brussels hart, een sociaal-economische meerwaarde biedt. Vlaanderen als regio 'zeker zonder de stad Brussel' heeft behalve zijn havens en KMO's te weinig te bieden als markt om een rol van betekenis te kunnen spelen in het Europa van morgen.

Daarmee wil ik evenwel niet gezegd

hebben dat een staatshervorming niet nuttig en nodig is. Het komt er hem echter vandaag op aan om tussen de partijen vertrouwen te creëren en dit vertrouwen kan enkel gecreëerd worden indien men duidelijkheid creëert over de gewenste einddoelstellingen van een staatshervorming. Een stabiel institutioneel klimaat is primordiaal en er dient naar instellingen gestreefd te worden die over homogene bevoegdheidspakketten beschikken. Indien men 'op goed bestuur' als einddoel mikt, is een gesprek over de taalgrenzen wel degelijk mogelijk.

Men kan de Franstaligen echter begrijpen dat zij zich zorgen maken over de ware agenda van bepaalde Vlamingen, zoals Bart De Wever. Geen mens die gelooft dat die aan de tafel zit om een stabiel institutioneel klimaat voor de komende decennia te creëren. Voor Bart De Wever en de N-VA is er maar één weg en dat is de weg van het separatisme. Kan men dan begrijpen dat de Franstaligen argwanend aan de tafel zitten en pogen ieder (zelfs constructief) Vlaams voorstel van tafel te krijgen?